

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET
☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.
☎: 441-6501 ☎: 06-1/441-6502
✉: titkarsag@repate.hu
🌐: www.repate.hu

Ügyszám: FRP/139/2019/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

219/2019. (IX. 19.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) panaszos¹ által 2019. április 6-án előterjesztett **panaszát** a 2019. szeptember 19-én megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv – T. városi Rendőrkapitányság – vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben alapjogot csekély mértékben sértő intézkedésre került sor.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszos 2019. április 6-án, postai úton terjesztette elő panaszbeadványát, amelyben sérelmezi, hogy részére 23 óra 30 perckor kézbesítettek egy idézést.

I.

A panaszos beadványában előadta, hogy 2019. április 5-én 23 óra 30 perckor arra ébredt, hogy csengetnek és nagykorú gyermeke kopog a szobája ajtaján, mondván, keres a rendőrség. Amikor a panaszos kiment, a rendőr közölte, hogy idézést hozott. A panaszos szerint elfogadhatatlan, hogy egy állampolgárt 23 óra 30 perckor felzavarnak a három kiskorú gyermekével együtt, megijeszítik négyéves gyermekét azzal, hogy álmából csengőszóra ébredhet az éjszaka közepén. A panaszos úgy véli, az idézést nappal is kézbesíthetik, mivel másnap reggelre volt beidézve, nem volt sürgős. A panaszos szerint – kiskorú gyermekeivel együtt - joga van a zavartalan éjszakai alváshoz, pihenéshez, és ahhoz, hogy éjszaka ne zaklassák.

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

II.

A Testület a tényállás tisztázása érdekében megkereséssel fordult a T. város Rendőrkapitánysághoz. A rendelkezésre bocsátott iratok alapján az alábbiak állapíthatók meg.

1) V. K. r. ftörm. jelentése szerint 2019. április 5-én, szolgálata teljesítése során T. város, K. út alatt lakó panaszos részére kézbesítést hajtottak végre. A kézbesítendő iratot a szolgálatirányító parancsnok, V. A. r. hdgy. adta át a kézbesítést végrehajtó rendőröknek az eligazítás során. V. K. r. ftörm. a kézbesítés eredményére már nem emlékszik. A jelentés szerint a kézbesítés 2019. április 5-én 23 óra utáni időszakban történt, de még 2019. április 5-én.

V. K. r. ftörm. 2019. április 5-i „Napi beszámolójából” kiderül, hogy 23 óra 05 perc és 23 óra 30 perc között „egyéb, közterületi tevékenységet látott el, T. város, K. utca alatt kézbesítést hajtott végre”.

2) V. A. r. hdgy. jelentése szerint 2019. április 5-e 18 óra és 2019. április 6-a 6 óra 30 perc közötti időben szolgálatirányító parancsnoki feladatokat látott el a T. város Rendőrkapitányság Közrendvédelmi Osztályán. Szolgálat átadás-átvételnél a napi feladatok átadásánál a nappalos szolgálatirányító parancsnoki feladatokat ellátó H. K. r. tzls. többek között arról tájékoztatta, hogy a T. város Rendőrkapitányság Bűnügyi Osztályának szóbeli megkeresésére egy sürgős idézést kell átadni egy a T. város, K. utcában tartózkodó személynek. Arról nem esett szó, hogy az idézés átadását melyik kolléga kérte és mikor.

Adott napon az éjszakai járőrszolgálat a következőképpen alakult: 2019. április 5-én 20 óra és 8 óra közötti időben Figyelő-516 hívónéven D. B. r. őrm. járőr és D. A. r. őrm. járőrök láttak el szolgálatot, majd csak 2019. április 5-én 22 órától látott el szolgálatot a másik járőrpáros K. hívónéven V. K. r. ftörm. körzeti megbízott és J. J. r. ftörm. körzeti megbízott, akik 2019. április 6-án 7 óráig voltak szolgálatban.

A 20 órakor kezdő páros kizárólag járőrökből állt, azonban a Járőr-és Őrszolgálati Szabályzatról szóló 13/2017. (III. 24.) ORFK utasítás 40. b) pontja alapján járőr nem vehető igénybe idézés kézbesítésére, ezért részükre nem adta ki végrehajtásra V. A. r. hdgy. a kézbesítést. Mivel azt az információt kapta, hogy fontos az idézés kézbesítésének végrehajtása, és adott helyzetben ő maga is úgy ítélte meg, ezért a napi feladatok maradéktalan végrehajtása céljából a 22 órakor szolgálatot kezdő, kizárólag körzeti megbízottból álló párosnak kiadta feladatul a 22 órától megtartott eligazítás alkalmával, hogy kézbesítsék azt, valamint hozzátette, hogy lehetőség szerint az eligazítást követő rövid időn belül hajtsák végre. V. A. r. hdgy. jelentésében megjegyzi, hogy a másik járőrpáros eligazítását 20 órakor kezdte meg, majd az eligazítás végeztével azonnal ügyeleti címre küldésre vonultak.

Az idézés átadását követően a kézbesítést végző r. ftörm. nem tájékoztatta arról, hogy azzal kapcsolatban az átvevő panasszal élt volna vagy sérelmezte volna az intézkedést.

3) Dr. B. Z. r. fhdgy. feljegyzése szerint levitte az idézéseket a szolgálati irányítóhoz azzal a kéréssel, hogy amennyiben valamelyik járőr párosnak az útvonalterve arra a környékre esik, ahol az idézendő személy lakik és idejük is engedi, akkor kézbesítsék a vizsgálati osztály idézését. Ez

nagyobb esélyt jelentett az idézések kézbesítésére és költséghatékonyságot is biztosított. A kézbesítések végrehajtásáról dr. B. Z. r. fhdgy-nak nincs tudomása, mert több váltás „kezén átment”, míg kézbesítésre került. A feljegyzésében megjegyzi, hogy többször hangot adott az idézést átadóknál, hogy válasszák az idézés kézbesítésének egyéb módját, mert az ők és a járőrök leterheltsége miatt nem garantált az idézés kézbesítése.

4) A rendőrségi dokumentumokból kiderül, hogy a panaszos tanúként idézésére készített idézést D. O. Cs. c. r. alezredes 2019. április 5. napon, mely idézés 2019. április 9-én 8 óra 30 percre szólt.

III.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos Rtv. és Szolgálati Szabályzat rendelkezéseire – a panaszos kifogásaival összefüggésben az alábbi megállapításra jutott.

A vizsgálat során a Testület megállapította, hogy a rendőri intézkedés érintette a panaszos Magyarország Alaptörvénye Szabadság és Felelősség fejezete VI. cikkében szabályozott magán-és családi élet tiszteletben tartásához való alapvető jogát.

A panaszos azt sérelmezte, hogy részére az idézést 23 óra 30 perckor kézbesítették, álmából fölkeltve, annak ellenére, hogy nem másnap reggelre volt beidézve, nem volt sürgős a kézbesítés.

a) Az Rtv. 92. § (1) bekezdése alapján a Testület hatáskörébe kizárólag azon rendőri intézkedések és mulasztások vizsgálata tartozik, melyek az Rtv. IV., V. és VI. fejezetének alkalmazásával összefüggésben merülnek fel. Ennek megfelelően a Testületnek

- a rendőri feladatok és utasítások teljesítésének kötelezettsége, azok megsértése vagy annak elmulasztása (különösen: intézkedési kötelezettség, arányosság, azonosíthatóság, segítségnyújtási kötelezettség stb.),

- a rendőri intézkedés vagy annak elmulasztása, illetőleg törvényessége (különösen: igazoltatás, ruházat- csomag- jármű-átvizsgálás, elfogás, előállítás, idegenrendészeti intézkedés, intézkedés magánlakásban, közlekedésrendészeti intézkedés stb.),

- a kényszerítő eszköz alkalmazása és törvényessége (különösen: testi kényszer, bilincs, vegyi eszköz, sokkoló, rendőrbot, útzár, lőfegyverhasználat, csapaterő alkalmazása, tömegoszlatás stb.),

esetén van lehetősége eljárni és az adott intézkedést vagy cselekményt vizsgálni, abból a szempontból, hogy történt-e alapjogi sérelem.

Tanú részére szóló idézés kézbesítése nem minősül a fenti pontokban felsoroltak szerinti rendőri intézkedésnek. Az idézés, az értesítés, az idézéssel szembeni mulasztás következményei és a

kézbítés szabályait a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (továbbiakban: Be.) 112–116. §-ai rögzítik. Ezzel kapcsolatban a Testület hivatkozik a 145/2008. (XI. 26.) sz. állásfoglalására, amelyben egy panaszos azt kifogásolta, hogy őt gyanúsítottként idézte meg a rendőrség, ám az idézést csak a kihallgatásra kitűzött napot követő napon tudta kézhez venni, illetve az idézésben nem jelölték meg a gyanúsítás tárgyát, így nem tudott a védekezésre felkészülni. Ezen állásfoglalás Indokolása III. részében a Testület kimondta: „Jelen esetben a panaszos egy büntetőügyben sérelmezte a hatóság idézési gyakorlatát, amelynek vizsgálatára a Testületnek nincs hatásköre.” Ezért a panaszt elutasította.

A konkrét panaszügy a hivatkozott állásfoglalással lezárt panaszügytől azonban annyiban különbözik, hogy itt a panaszos a rendőri fellépés (melynek során neki az idézést kézbesítették) módját annak az adott szituációhoz mért szükségessége és arányossága szempontjából kifogásolta. A szükségesség kérdését, vagyis azt, hogy a panaszos, mint tanú részére idézés kibocsátása miért vált szükségessé, mi volt ennek a jogalapja, a Testület – hatásköre hiányában, mivel ez a büntetőeljárásra tartozó körülmény – nem vizsgálta.

Az arányosság kérdését azonban a Testület vizsgálhatónak tartotta, mégpedig az Rtv. 11. § (1) bekezdésének első fordulata alapján, amely szerint: „A rendőr köteles a szolgálati beosztásában meghatározott feladatait a törvényes előírásoknak megfelelően teljesíteni”.

Az idézés panaszosnak történő kézbesítése a rendőrségi iratokból kitűnően – egyebek mellett – a kiküldött rendőrök szolgálati feladata volt, amelyet tehát a törvényes előírásoknak megfelelően voltak kötelesek teljesíteni, márpedig az Rtv. 15. §-a szerint az arányosság követelményének betartása is törvényes előírás. Az Rtv. 15. §-a szerint: „(1) A rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával. (2) Több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés, illetőleg kényszerítő eszköz közül azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással, sérelmessel vagy károkozással jár.”

Az idézés kézbesítését a Testület intézkedésnek tekinteti – az intézkedés tágabb, általánosabb, nemcsak az Rtv. V. fejezetében felsorolt intézkedéseket, hanem a (esetleg más jogszabályok által szabályozott) rendőri fellépést általában is magában foglaló fogalma szerint [vö. 60/2009. (III. 11.) sz. állásfoglalás Indokolás III. rész 1. pontja, 416/2009. (XII. 2.) sz. állásfoglalás Indokolás III. rész 1) pontja] –, így ennek módjára az arányosság követelménye mindenképpen vonatkozik.

b) A Be. vonatkozó szabályai közül a 112. § (1) bekezdése szerint: „A bíróság, az ügyészség és a nyomozó hatóság azt idézi, akinek a jelenléte az eljárási cselekménynél kötelező, és azt értesíti, akinek a jelenléte nem kötelező, de azt a törvény lehetővé teszi. (2) Akit idéznek, köteles az őt idéző bíróság, ügyészség, illetve nyomozó hatóság előtt megjelenni.”

A 130. § (1) bekezdés c) pontja szerint: „A bíróság, az ügyészség és a nyomozó hatóság az ügyiratát [...] személyesen [...] kézbesíti a címzett részére.”

A 271. § (4) bekezdése szerint: „A magánéletet, illetve a tulajdonjogot korlátozó kényszerintézkedéseket lehetőleg a napnak a hatodik és huszonkettedik órája között kell végrehajtani. (6) A kényszerintézkedés végrehajtása során kerülni kell a szükségtelen károkozást.”

Az Rtv. 2. § (1) bekezdése szerint: „A rendőrség védelmet nyújt az életet, a testi épséget, a vagyonbiztonságot közvetlenül fenyegető vagy sértő cselekménnyel szemben, felvilágosítást és segítséget ad a rászorulóknak. A rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait.”

c) A rendőrség álláspontja szerint az idézés több kézen átment, mire annak kézbesítését V. A. r. hdgy. a 22 órakor szolgálatot kezdő, kizárólag körzeti megbízottból álló párosnak kiadta feladatul. Hozzátette, hogy azt lehetőség szerint az eligazítást követő rövid időn belül hajtsák végre. V. A. r. hdgy. jelentése szerint azt az információt kapta, hogy fontos az idézés kézbesítésének végrehajtása és ő maga is úgy ítélte meg. Az idézés 2019. április 5-én kelt és 2019. április 9-ére szólt.

d) Az idézés kézbesítésének módjával kapcsolatban a Testületnek az arányosság követelménye szempontjából azt kellett vizsgálnia, hogy az okozott-e olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával, és a lehető legkisebb korlátozással járt-e a panaszosra nézve; illetve, hogy az nem ütközött-e az Rtv. idézett 2. § (1) bekezdésébe (emberi jogok védelmének, megóvásának követelménye). Az idézés kibocsátásának, illetve a kézbesítés sürgősségének szükségességét, indokoltságát, jogalapját – a fent írtak szerint – nem vizsgálva a Testület arra a következtetésre jutott, hogy ha már a rendőrség a Be. 130. § (1) bekezdés c) pontja alapján a személyes kézbesítés mellett döntött, annak a konkrét panaszügyben választott módja – vagyis, hogy az idézés kézbesítését a 22 órakor szolgálatot kezdő, körzeti megbízottokból álló párosnak adták ki feladatul, akik aztán csak későn este tudtak a panaszos lakcímére kiérkezni – nem veszi kellőképpen figyelembe az Rtv. 2. § (1) bekezdését.

A helyszínre érkezés időpontjával kapcsolatban a Testület a Be. 271. § (4) bekezdését vizsgálva arra a megállapításra jutott, hogy ez csak az e törvényhelynél írt, súlyosan alapjog-korlátozó kényszerintézkedések végrehajtásának idejére nézve tartalmaz ajánló jellegű előírást („lehetőleg a napnak a hatodik és huszonkettedik órája között”). Ehhez hasonló előírás az idézés kézbesítésének – akár csak ajánlott – időtartamára a Be.-ben nem szerepel. Mivel azonban a Testület az Indokolás ezen pontja a) alpontjának második bekezdésében szereplő – és saját korábbi gyakorlatát is alapul vevő – levezetés alapján az idézés kézbesítésének mozzanatát (ismét hangsúlyozottan nem a kibocsátás jogalapját) az „intézkedés” tágabb fogalmának körébe vonta, így arra az Rtv.-ben megfogalmazott általános garanciális előírások [így az Rtv. 2. § (1) bekezdése, és az arányosság követelményéről szóló 15. §] vonatkoztathatók. Márpedig a kézbesítés időpontjával kapcsolatban – figyelemmel az Rtv. 2. § (1) bekezdésében foglalt előírásra – megállapítható, hogy az a panaszos szempontjait nem elég körültekintően vette figyelembe.

Az, hogy a rendőrök végül csak késő este, 23 óra 30 perc körül jutottak el a panaszos lakcímére, nagyrészt a rendőrség belső, munkaszervezési-feladatvégrehajtási érdekein múlott. A rendőrség az idézést 2019. április 5-én 23 óra után kézbesítette, holott az 2019. április 9-ére szólt, tehát a kézbesítésre lehetőség lett volna az azt követő napon is. Ezen kívül a rendőrségi iratokból sem derül ki olyan körülmény, amely az idézés kézbesítésének sürgősségét indokolta volna. A rendőrségi jelentések, feljegyzések szerint sem volt olyan konkrét ok, amelyből kényszerítőleg következett volna, hogy az idézést mindenképp szükséges 23 óra 30 perckor kézbesíteni, és a másnap történő kézbesítés a büntetőeljárás szempontjából súlyos hátrányt vagy késedelmet okozott volna.

E tekintetben (a kézbesítés időpontját illetően) ezért a Testület megállapította, hogy a rendőrség – az Rtv. 2. § (1) bekezdésben foglalt előírásokkal ellentétes módon – nem a panaszos kíméletével járt el, ezzel megsértve az ő magán- és családi élet tiszteletben tartásához való alapvető jogát.

IV.

A Testület megállapítása szerint nem volt érdemi akadálya annak, hogy a panaszos részére az idézést ne az éjszaka közepén kézbesítsék, erre tekintettel sérült a panaszos magán-és családi élet tiszteletben tartásához fűződő alapvető joga. Ezt az alapjogsérelmet azonban a Testület az eset összes körülményeire tekintettel – mivel más, súlyosabb alapjog-korlátozó intézkedésre nem került sor – nem minősítette az Rtv. 93. § (2) bekezdésében foglalt „csekély mértéket” meghaladónak.

A fentiek alapján a Testület az Rtv. 93. § (2) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltak szerint döntött, és a panaszt átteszi az intézkedést foganatosító szerv vezetőjéhez.

Budapest, 2019. szeptember 19.

Dr. Lukács Tamás
elnök, előadó testületi tag

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Dr. Cservák Csaba
testületi tag

Független Rendészeti Panasztestület